

УДК 657

Кіляр О.Р., Марущак Л.І.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СУТНІСТЬ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ЇЇ РІВНІ

Kilyar O.R., Marushchak L.I.

THE ESSENCE OF ACCOUNTING POLICY AND ITS LEVELS

Виникнення даного поняття в вітчизняній практиці пов'язане зі змінами в системі економічних відносин, що зумовили необхідність реформування бухгалтерського обліку в Україні, його пристосування до нових умов господарювання та процесами трансформації бухгалтерського обліку відповідно до міжнародних стандартів.

У вітчизняній економічній літературі наводять різні визначення поняття «облікова політика», при цьому серед науковців немає єдиного погляду щодо трактування даного поняття. Більшість науковців облікову політику визначають як сукупність способів ведення бухгалтерського обліку. На законодавчому рівні питання формування облікової політики підприємства регулюється Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (далі Закон № 996-XIV) та міжнародним законодавством, зокрема Міжнародний стандарт фінансової звітності (IAS) 8 «Облікова політика, зміни в облікових оцінках та помилки».

І так, в згаданому Законі № 996-XIV облікова політика визначається як сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності [1].

У Міжнародному стандарті фінансової звітності (IAS) 8, облікова політика – це конкретні приклади, основи, домовленості, правила та практика, застосовані суб'єктом господарювання при складанні та поданні фінансових звітів [3].

Оскільки облікова політика є складовою системи бухгалтерського обліку, яку можна розглядати на рівні як окремого підприємства так і на рівні держави, можемо говорити також про багаторівневність облікової політики (рис. 1.).

Встановлення нормативних меж, в яких здійснюється ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, їх закріплення у законодавчих документах є проявом політики держави в сфері бухгалтерського обліку.

Існування міждержавного рівня облікової політики зумовлено сучасними процесами глобалізації, наслідком яких є утворення об'єднань країн. Облікова політика на державному та міждержавному рівнях має обов'язковий характер: тут формуються загальні засади бухгалтерського обліку, його законодавча база, визначаються межі, в яких власники кожного конкретного підприємства формують власну політику – облікову.

Галузеве регулювання реалізується через систему конкретного спрямування державного регулювання на потреби галузей.

На рівні суб'єктів господарювання основні інструменти створення облікової інформації для управління є такими: розробка облікової політики підприємства; визначення меж застосування видів обліку. Вони мають забезпечувати повне, достовірне і безперервне відображення господарських фактів, що відбулись на підприємстві, обробку даних певними способами і прийомами відповідно до потреб управління та вимог вищих рівнів регулювання.

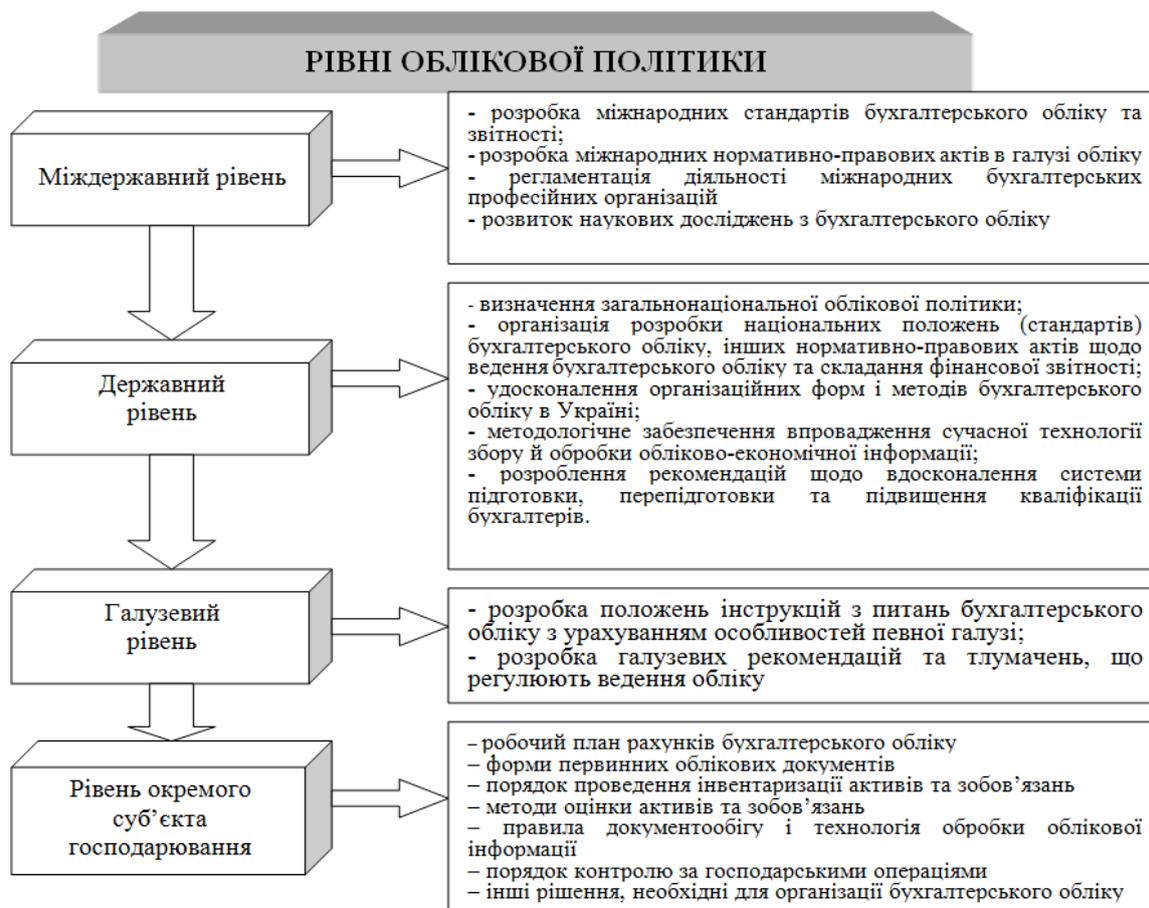

Рисунок 1. Рівні облікової політики

На цьому рівні управлінське спрямування облікової інформації забезпечується найбільш системно. Система управління економічною інформацією виробничо-господарської діяльності підприємства базується на методиці, тісно зв'язаній із функціональними процесами на підприємстві. У той же час створення на підприємстві системи управлінської інформації практично неможливо без правильної класифікації процесів і технологій відповідно до систематики управлінського обліку, що дозволить виробити правильну методологію обліку витрат, визначення результатів діяльності, визначення системи управлінської звітності.

Отже, облікова політика підприємства є тим важливим засобом, завдяки якому існує можливість розумного поєднання державного регулювання і власної ініціативи підприємства в питаннях організації та ведення бухгалтерського обліку. Від оптимально сформованої облікової політики залежить ефективність системи управління підприємством та формування стратегії його розвитку.

Список використаних джерел

1. Законом України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” Закон від 16.07.1999 № 996-XIV (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
2. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства затвердженими Наказом Міністерства фінансів України від 27 червня 2013 р. № 635 [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc>
3. МСФЗ (IAS) 8 “Облікова політика, зміни в облікових оцінках та помилки” [Електронний ресурс] / Режим доступу : http://www.dipifr.info/lib_files/standards/ukr/standards_010109/IAS_8.pdf.